

SAMARQAND–URGUT TEMIR YO‘L LINIYASI: HUDUDIY IQTISODIY INTEGRATSIYA VA STRATEGIK TARAQQIYOT OMILI

Muxammadiyeva Shabbona Bektemir qizi

Zarmed Universiteti 1-bosqich talabasi

Annotatsiya: Mazkur maqolada Samarqand viloyatining transport-logistika salohiyatini oshirishda yangi barpo etilgan Samarqand–Urgut temir yo‘l liniyasining o‘rni tahlil qilinadi. Tadqiqotda ushbu loyihaning «Urgut» erkin iqtisodiy zonasi (EIZ) faoliyatini jadallashtirish, ichki turizmni rivojlantirish va aholi bandligini ta‘minlashdagi ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, tumanda amalga oshirilayotgan «Yangi O‘zbekiston» massivi va «Eko-shahar» kabi zamonaviy infratuzilmaviy islohotlarning o‘zaro bog‘liqligi ko‘rsatib o‘tilgan.

Kalit so‘zlar: temir yo‘l infratuzilmasi, Urgut EIZ, logistika, iqtisodiy o‘sish, ichki turizm, elektrlashtirish, eko-shahar, raqobatbardoshlik.

KIRISH

O‘zbekiston Respublikasida transport-kommunikatsiya tarmoqlarini modernizatsiya qilish strategik ahamiyatga ega. Xususan, Samarqand viloyatining Urgut tumani o‘zining yuqori tadbirkorlik salohiyati va sanoat quvvati bilan ajralib turadi. 2024-yilda qurilishi boshlangan va 2025-yil oxiriga kelib foydalanishga topshirilgan 55 kilometrlik Samarqand–Urgut temir yo‘l liniyasi hududdagi logistik to‘siqlarni bartaraf etishga qaratilgan fundamental qadam bo‘ldi.

ASOSIY QISM

1. Texnik-iqtisodiy ko‘rsatkichlar va infratuzilma

Yangi temir yo‘l liniyasi doirasida ikkita vokzal va «Urgut» EIZ hududida ikkita yirik yuk stansiyasi barpo etildi. Loyihaning to‘liq elektrlashtirilishi uning ekologik barqarorligini va ekspluatatsiya xarajatlarining kamayishini ta‘minlaydi. Ushbu yo‘nalish yiliga 359 ming yo‘lovchi va 8,2 million tonna yuk tashish quvvatiga ega. Kundalik ravishda ikki juft shaharlararo va to‘qqiz juft yuk poyezdlari qatnovini amalga oshiradi.

2. Urgut tumanidagi so‘nggi islohotlar va «Eko-shahar» konsepsiyasi

Prezident Shavkat Mirziyoyevning 2025-yil noyabrdagi tashrifi davomida Urgut markazini tubdan modernizatsiya qilish bo‘yicha maxsus qaror qabul qilindi. Unga ko‘ra, tumanda 100 ming aholiga mo‘ljallangan «Eko-shahar» va «Yangi O‘zbekiston» massivlari barpo etilmoqda. Bu loyihalar temir yo‘l vokzali atrofidagi hududlarni kompleks rivojlantirish bilan uzviy bog‘liqdir.

3. Iqtisodiy va ijtimoiy samaradorlik

Temir yo‘lning ishga tushishi Urgut EIZ salohiyatini yangi bosqichga olib chiqdi. Hozirda zonada 822 million dollardan ortiq qiymatdagi loyihalar amalga oshirilmoqda. Yangi transport koridori mahsulot tannarxini tushirishga va logistik to‘siqlarni bartaraf etishga xizmat qiladi. Shuningdek, tuman markazida 130 ta, umumiy iqtisodiy zanjirda esa minglab yangi ish o‘rinlari yaratilishi kutilmoqda.

XULOSA

Samarqand–Urgut temir yo‘l liniyasi shunchaki transport yo‘lagi emas, balki hududning ijtimoiy-iqtisodiy qiyofasini o‘zgartiruvchi katalizator hisoblanadi. U sanoat zonalari va yashash massivlarini yagona logistik tizimga birlashtirib, Urgut tumanining raqobatbardoshligini oshiradi. Kelgusida raqamli texnologiyalarni joriy etish va temir yo‘lga tutash hududlarda agrosanoat komplekslarini rivojlantirish hududiy o‘shishning asosiy drayveri bo‘lib qoladi.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Matbuot xizmati xabarlarini – president.uz
2. 'Samarqand – Urgut' temir yo‘l liniyasi qurilishi to‘g‘risidagi statistik ma’lumotlar – stat.uz
3. 'Urgut' erkin iqtisodiy zonasi hisoboti – ufez.uz
4. Lex.uz – O‘zbekiston Respublikasi Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi – lex.uz
5. 'Kun.uz' va 'Gazeta.uz' axborot portallarining Urgut islohotlari bo‘yicha tahliliy materiallari – kun.uz